

Final

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Bæredygtigt Fiskeri

Den 18. marts 2021

Aftale om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet 2021-2023.

Aftale om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet 2021-2023

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet for perioden 2021-2023.

Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond er det finansielle instrument til at gennemføre EU's fælles fiskeripolitik og maritime politik. Aftalen om det danske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogram understøtter målsætningerne i den fælles fiskeripolitik om økonomisk udvikling og en langsigtet bæredygtig hav-, fiskeri- og akvakulturforvaltning.

Aftaleparterne er enige om at udmønte midlerne inden for hovedområderne: 1) grøn omstilling, 2) bæredygtig fiskeriforvaltning baseret på biologisk rådgivning, 3) udvikling på land og i kystnære områder og kystfiskeri, herunder skånsomt kystfiskeri og 4) fremme af afsætning. Hovedområderne udmøntes i syv ordninger, der fremgår af bilag 1.

Med aftalen tages der markante skridt for at sikre: 1) at dansk fiskeri- og akvakultur kan bevæge sig ambitiøst fremad på den grønne dagsorden, 2) at natur, miljø, vækst og beskæftigelse, i både land og by, fortsat opretholdes og udvikles, og 3) at fiskerierhvervet rustes til at stå imod fremtidens udfordringer, hvor fangstkapacitet og ressourcegrundlag konstant skal afstemmes.

Aftalen fokuserer på støtteberettigede aktiviteter, der understøtter den grønne omstilling, en styrket forskningsindsats og brug af biologisk rådgivning. Aftalen bidrager til at fremme væksten i særligt de kystnære områder og opretholdelse af de mindre fiskersamfund med indsatser rettet mod en styrkelse af kystfiskeriet. Aftalen viser, at det at benytte og beskytte havets ressourcer går hånd i hånd. Aftalen lægger vægt på at skabe et hav i balance og samtidigt sikre, at vi kan få friske fisk fra naturen.

Aftalen prioriterer indsatser, som kan komme f.eks. små fiskere og virksomheder, producentorganisationer og lokale fiskersamfund til gavn.

Grøn omstilling og modning

Ambitionen om at være førende inden for den grønne omstilling tilsiger, at der i de danske fiskeri- og akvakulturerhverv udvikles og afprøves grønne teknologier, der kan understøtte den nationale klimamålsætning om at reducere CO₂-udledningerne med 70 pct. frem mod 2030. Det Blå Klimapartnerskab anbefaler et udviklings- og demonstrationsprogram til maritime klimaløsninger og forsøgsordninger med el eller nye brændstoffer. I fiskerisektoren kan en klimaomstilling, hvor diesel og olie erstattes med nul- og lav-emissionsløsninger som el- og hybridmotorer, nedbringe udslippet af drivhusgasser markant. Der findes imidlertid en række barrierer for udbredelsen. I dag findes der ikke fiskerfartøjer på grønt brændstof, og der er behov for at styrke og tilpasse løsninger til kommerciel anvendelse.

Tilsvarende er der på akvakulturområdet behov for udvikling af miljøforbedrende løsninger, der kan styrke en ressourceeffektiv akvakulturproduktion med henblik på at fastholde og udvikle akvakulturerhvervets lederskab inden for brug af grønne teknologier.

Aftaleparterne er enige om at afsætte 138,3 mio. kr. i perioden til demonstrations- og afprøvningsprojekter i grøn omstilling af fiskerflåden og akvakulturerhvervet. Midlerne skal

bruges til at styrke udviklingen af kommercielle løsninger, der har en effekt i fiskeri- og akvakulturerhvervet, og målrettes derfor projekter med potentiale for markedsintroduktion og potentiale for udbredelse. Der stilles krav om, at erhvervsprojekter skal demonstrere udvikling for at få del i midlerne. Herved øger tilskuddet incitamentet til at foretage risikofyldte grønne investeringer, der ellers ikke ville være foretaget. Der er derfor ikke fokus på at understøtte investeringer, hvor der allerede er dokumenteret gevinster eller positive omsætningseffekter. Ordningen opdeles i to puljer til henholdsvis grøn omstilling af fiskeriet og grøn omstilling af akvakultursektoren.

Under puljen til grøn omstilling af akvakultursektoren afsættes en pulje på 21 mio. kr. over aftaleperioden til tilskud til investeringer i klimaløsninger og renseteknologi for at reducere akvakulturerhvervets klimaaftryk samt udledningen af kvælstof, fosfor og organisk materiale til det omgivende miljø.

Der er under puljen til grøn omstilling af akvakultursektoren støtte til udvikling af lavtrofisk akvakultur, herunder udvikling af skaldyrsopdræt til f.eks. muslinger og østers. Aftaleparterne er desuden enige om, at afsætte en særskilt pulje på 5,1 mio. kr. over aftaleperioden til udvikling af erhvervsmæssig tangproduktion.

Bæredygtig fiskeriforvaltning baseret på biologisk rådgivning

Nedgangen i fiskeressourcer indikerer, at der er fortsat behov for at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskeriet, hvor beskyttelsen af havets natur samtidigt understøttes. Vidensgrundlaget og den biologiske rådgivning skal derfor styrkes med henblik på at fremme en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene og havet.

Aftaleparterne afsætter 75,0 mio. kr. over perioden til forskning og erhvervsprojekter ift. en bæredygtig forvaltning af havet og fiskeriet, hvor der f.eks. opnås forbedret viden til brug ved tilstandsvurderinger, monitoring af marine arter, selektive/skånsomme/bæredygtige fiskeredskaber og metoder, økosystemsammenhænge og økosystembaseret fiskeriforvaltning, betydningen af klimaforandringer for havmiljøet og fiskebestande, klimaskånsomme fiskemetoder samt viden til at løse udfordringer vedr. landingsforpligtelsen. Aftaleparterne er desuden enige om, at det er særligt vigtigt, at der under ordningen er mulighed for at støtte håndtering af sæl- og skarvproblematikken.

Aftaleparterne er desuden enige om at støtte forskning, der har til hensigt at beskytte havnaturen såsom kortlægning af marine habitater og belysning af tilstanden og effekterne af beskyttelsestiltag i marine beskyttede områder.

Der er endvidere behov for at gøre en særlig indsats mod marint affald, der stammer fra fiskeriet, både af hensyn til naturen og bæredygtigheden. Der skal derfor være fokus på oprydning og forebyggelse. Aftaleparterne afsætter derfor 9,0 mio. kr. over perioden til tiltag, der kan fjerne og forebygge spøgelsesnet, der forurener havmiljøet og dræber havdyr.

Udvikling på land og i kystnære områder samt kystfiskeri

Det er nødvendigt at styrke udviklingen af det kystnære og skånsomme fiskeri i Danmark. Kystfiskeriet er udfordret, og flere lokalsamfund er afhængige af et velfungerende og sundt kystfiskeri, der kan bidrage til at sikre arbejdspladser på havet og på land. Aftalen støtter derfor aktiviteter, der vil styrke økonomien i kystfiskeriet, herunder det skånsomme kystfiskeri, og derfor reserveres der i programmet investeringsstøtte til kystfiskere, der har svært ved at

foretage investeringer til udvikling selv. Herved bliver der ikke kun skabt et godt grundlag for fiskeri men også for et levende lokalsamfund i fiskeriafhængige områder.

Der afsættes 34,5 mio. kr. over perioden til bedre fangsthåndtering og faciliteter i mindre havne, hvor der landes kystfanget fisk, såsom isværker, kølevogne og ombygninger af fartøjer ifm. omlægning til skånsomme redskaber. Formålet er at øge kvaliteten og afsætningen af kystfiskeres fangst samt styrke udvikling af fartøjernes bæredygtighedsprofil. Det vil under ordningen også være muligt at søge tilskud til forbedring af energieffektivitet og reduktion af CO₂-udledning, f.eks. gennem såkaldte retrofit-løsninger.

Aftaleparterne ønsker, at støtten målrettes kystfiskere, herunder skånsomme kystfiskere, og havne, hvor der landes kystfanget fisk. Der kan indgås samarbejder med virksomheder, som i det daglige servicere eller hjælper kystfiskere med specifikke problemstillinger herunder afsætning, logistik og udvikling af fartøjerne.

Fremme af afsætning

Det er vigtigt at understøtte producentorganisationernes virke og skabe de bedste betingelser for medlemmernes afsætning af varer, herunder markedsføring af produkter, med henblik på at fremme konkurrenceevnen.

Med aftalen afsættes der 35,4 mio. kr. over perioden til producentorganisationer. Der vil være særlig fokus på afsætning af nye fiskeriressourcer og fiskerier med en bæredygtig profil. Der er desuden mulighed for at fremme arbejdsmiljøet i fiskeriet.

Ud over de 21,6 mio. kr. fra EHFAF er aftaleparterne enige om at omprioritere midler indenfor EHFF, således at der ekstraordinært tilvejebringes 13,8 mio. kr. til PAP. Herved sikres, at der i perioden 2021-2023 i årligt gennemsnit er 11,8 mio. kr. til rådighed for producentorganisationernes virke.

Øvrige bemærkninger

Fordelingen af midlerne i EHFAF i perioden 2021-2023 fremgår af tabel 1 og 2.

Aftaleparterne er enige om at bekæmpe sort arbejde og benyttelsen af skattely også i kontekst af aftalen om Hav-, Fiskeri- og Akvakulturprogrammet. Derfor skal det være en betingelse for støtte, at ansøgere ikke har gjort sig skyldig i skatteunddragelse og ikke er etablerede i skattely. Der vil skulle tilvejebringes særskilt hjemmel ift. at indsætte støttebetingelse om disse forhold i den kommende Hav-, Fiskeri- og Akvakulturlov.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at mulighederne for tildeling af støtte - inden for rammerne af den danske arbejdsmarkedsmodel - skal understøtte, at relevante ansatte hos ansøgere kan sikres overenskomstlignende vilkår. Dette skal undersøges nærmere gennem drøftelser med relevante parter på det danske arbejdsmarked.

Støtte til Fiskeri Lokale Aktionsgrupper, FLAG, videreføres af tekniske årsager som en selvstændig, national ordning, uden for programmet.

Der kan forekomme behov for mindre justeringer som følge af programforslagets godkendelse i EU-Kommissionen.

I tilfælde af manglende udnyttelse eller annullering af midler gælder det som udgangspunkt, at midlerne genanvendes inden for samme ordning eller underpulje, og ellers overføres midlerne til næste periode (2024-27). Fødevareministeren kan imidlertid foretage mindre omfordelinger (<500.000kr) inden for programmets rammer. Større ændringer af programmet skal drøftes med ordførerkredsen.

Bilag 1

Tabel 1
Fordeling af midler; brutto årligt gennemsnit for 2021-23

Mio. kr. løbende priser	Beskrivelse	Årligt gnst. ¹
Grøn omstilling	Udvikling og afprøvning af klima- og miljøforbedrende løsninger i fiskeri- og akvakultursektoren, herunder f.eks. afprøvning af el-motorer, omlægning til nye fiskerier eller udvikling af lavtrofisk akvakultur. Derudover investeringer i renseteknologi og klimaløsninger fsva. landbaseret akvakultur	46,1
Investeringer i kystfiskeri	Forbedringer af infrastruktur, herunder bedre fangsthåndtering og faciliteter på mindre havne, f.eks. isværker, kølevogne og understøttelse af lokal forarbejdning. Tilskud til energieffektivisering, bl.a. ved retrofit-løsninger.	11,5
Maritim viden	EU-direktiver og understøttelse af en vidensbaseret fiskeripolitik.	25,0
Indsats mod marint affald	Reduktion af marint affald iht. regeringens plasthandlingsplan, f.eks. opfiskning af spøgelsesnet	3,0
Produktions- og afsætningsplaner (PAP)	Udarbejdelse og gennemførelse af produktions- og afsætningsplaner, herunder certificering, markedsundersøgelser og kampagner, der bidrager til oplysning til forbrugerne og fremmer forbrug af bæredygtige fiskeprodukter, f.eks. fisk som bæredygtig spise.	7,2 ²
Vandløbs-restaurering	Genopretning af gydepladser og passager for fisk samt forbedring af forholdene for flora og fauna i vandområder.	60,0
Myndighedsopgaver inkl. teknisk bistand	Opdatering og vedligeholdelse af fiskerisystemerne. Uddannelse og kompetenceudvikling. Indkøb af både og droner. Elektronisk monitorering.	66,3
	Dataindsamling til brug for hhv. rådgivningen fra ICES, udvikling af forvaltningstiltag og kommercielle bestande.	68,2
	Teknisk bistand.	18,3
I alt		305,6

- 1) Pga. afrundinger i de bagvedliggende beregninger kan der være en afvigelse i totalerne på 0,1 mio. kr.
- 2) Herudover tilføres der fra EHFF i alt 13,8 mio. kr til PAP via en omprioritering i EHFF.

Tabel 2
Fordeling af midler for grønne og erhvervsrettede ordninger og disses
underpuljer; brutto for perioden 2021-23

Ordning	Pulje og underpulje	Mio. kr. total for aftaleperioden¹	I alt inkl. EHFF
Grøn omstilling		138,3	138,3
	<i>Pulje 1: Grøn omstilling fiskeri</i>	84,6	84,6
	<i>Pulje 2: Grøn omstilling akvakultur</i>	53,7	53,7
	<i>a) Udviklingsprojekter</i>	27,6	27,6
	<i>b) Erhvervs-mæssig tangproduktion</i>	5,1	5,1
	<i>c) Investeringsprojekter</i>	21,0	21,0
	<i>-heraf: Reduktion af klimaaftryk</i>	10,5	10,5
	<i>-heraf: Renseteknologier</i>	10,5	10,5
Investeringer i kystfiskeri		34,5	34,5
Maritim viden		75,0	75,0
	<i>Bæredygtig forvaltning af havet og fiskeriet</i>	57,9	57,9
	<i>Implementering af miljøbeskyttelsestiltag</i>	8,1	8,1
	<i>Udsætning af åleyngel</i>	9,0	9,0
Indsats mod marint affald		9,0	9,0
Produktions- og afsætningsplaner (PAP)		21,6	35,4
I alt		278,4²	292,2

- 1) Pga. afrundinger i de bagvedliggende beregninger kan der være en afvigelse i totalerne på 0,1 mio. kr.
- 2) Herudover tilføres der 13,8 mio. kr til PAP via en omprioritering i EHFF.